

GAZİ MUHTAR PAŞA HAZRETLERİNE AÇIK MEKTUP¹

Mürsil ve Muharriri: Aka Gündüz
Çevrimyazı: Mehmet Kanar

Gazi Paşa hazretleri!
Ya devletlü efendimiz talihsizsiniz yahut ki ben... Bakınız, yine karşı karşıya geldik. Evvelkisi ayak üstünde ve şifahen olmuştu. Bu seferki de oturduğumuz yerde ve tahriren [*yazılı olarak*] vukubuluyor.

Bu talihsizliğe küsecek her halde ben değilim. Çünkü pek talihliyim ve o kadar talihliyim ki rahmetliye birkaç defa îsal buyurduğunuz [*ulaştırdığınız*] mesmû'um olan [*kulağıma gelen*] "O Aka mıdır, kaka mıdır, o çapkını ne vakit asacaksınız?" سوالindeki zımnî tavsiye bile talihime ser-i mû [*kıl ucu kadar*] hâlel getirmedi ve aciz hâlâ mı hâlâ iki kollarımı sallayarak yaşıyorum. Hem daima ve her nerede olursa olsun devletlü efendimiz ve kesîr [*bolca*] emsalinizle karşı karşı gemek için daha da yaşayacağım. Buna nasıl kani olmam ki. Cenabı Hak ve feyyaz-ı mutlak hazretleri bu hayatı bana israf için değil, iyi yerlerde iyi ve mukaddes maksatlar uğrunda istimal [*kullanmak*] için verdiğine tam ve kamil bir imanım var.

Paşa hazretleri!

Bu sefer sizinle bütün dünyanın muvacehesinde konuşacağım ve bu maruzatımı şu suretle tab' ve temsil ederek [*bastırarak*] ve bütün kütüphanelere göndererek yarının tarihinde de payidar [*kalıcı*] olmasını temin

¹ Zenginler Cetveli-1 serlevhasıyla çıkan bu broşür Matbaa-yı Âmidî, 1332 (1917)'de yayımlanmıştır.

eyleyerek konuşacağım. Darılmak gücenmek olmasın. Bu vatana fisebilillah [*Allah yolunda*] çalıştığım için kimseden pervam olmadığını bilirsiniz.

Vazifem mukaddestir ve doğrudan doğruya kendi içtiheadımın ilham ve neticesidir. O halde lütfen ve tenezzülen beni dinleyiniz Paşa hazretleri! İşte başlıyorum:

Donanmaya bu kere üç yüz, topu topu üç yüz lira verdiniz. Gazeteler ballandırarak yazıyor. Devletlü hatırınıza toz konmamak için bu gazetecilerin ballandırdıkları leziz namınıza korkarım ki akıbet sinekler üsecektir.

Paşa hazretleri!

Niçin, nasıl ve ne gibi bu üç yüz lirayı verdiniz?

Saçı bitmemiş yetimlerin, sülalesi harp ve hudutta mahvolmuş dul kadınların, kabı kacağı satılan ve aç bırakılan Anadolu ihtiyarının sırtından toplanan milletin paracıklarını alırken böyle üç yüz, üç yüz mü alıyordunuz? Yoksa bin, bin, iki bin iki bin mi alıyordunuz? Rica ederim cevap veriniz Paşa hazretleri!

Siz zenginsiniz Paşa hazretleri! Çok zenginsiniz, pek çok zenginsiniz. Lüzumundan fazla zenginsiniz, rahatça zenginsiniz, çalışmadan zenginsiniz, haksız zenginsiniz, nameşru zenginsiniz. Zenginsiniz, zenginsiniz, zenginsiniz vesselam!

Siz zenginsiniz. Bunu inkâr etmezsiniz! Pek çok zenginsiniz. Bunu da inkâr edemezsiniz; mal meydanda.

Lüzumundan fazla zenginsiniz. Reddetseniz kim inanır? Rahatça zenginsiniz. Yalan mı? Kafkas hududunda biraz kavga istediniz ve gazi oldunuz. O gün bugün bir kilometre yayan yürümediniz, bir gün yorulmadınız, ağza dişe dokunur bir iş görmediniz. Oturdunuz, oturdunuz, oturdunuz... Ve kalktığınız zaman da ancak yatak odasına gitmek için kalktınız ve namütenahi [*sonsuz*] uyudunuz. Eski hududumuz kadar uzun ve mufassal uyudunuz... Sonra yine kalktınız fakat yine oturmak için kalktınız... Ve siz oturur, kalkar, yatar, uyur ve yine kalkıp otururken ecinniler şahı, arap üzeni, şahmaran, periler sultanı hep sizin için çalışıyordu ve küme küme altınlar getiriyordu.

Şimdi buna rahatça zenginsiniz denilirse yalan mı olur? Çalışmadan zenginsiniz. Elbette çalışmadan.. İnsaf buyurunuz. Erzurum müdafaa ve hezimet için verilen mükafat daha ne vakte kadar devam edecek? Ondan sonra nerede çalıştınız? Mısır komiserliğinde mi? Acaba orada ne yaptınız ki her ay binlerce altın alıyordunuz? Ve orada şayet çalışmış iseniz aldığınızla verdiğiniz mukayese ettiniz mi? Eğer her sizin iddianız kadar çalışana o kadar debdebe ve para vermek lazım gelirse bu devlet değil, en zengin Fransa bile üçüncü günü sırt üstü gelir ve vefat eyler.

Rıza-yı meyâminirtizâ-yı şehriyarîye [*Padişahın hoşnutluğu için*] ufak bir suretteki hizmetlerinizin bu kadar bol keseden karşılığına. O zamanlara

yetişmiş olsaydım göz yummazdım, müsaade etmezdim, bırakmazdım. Çünkü o devletlü kursağınıza giden altınlarda milletimin gözyaşları vardır.

Fakat bu güne yetiştim ya, buna da eyvallah. İşte bugün alenen söylüyorum, göz yummuyorum, müsaade etmiyorum. Bırakmıyorum.

Elyevm [*bugün*] hazine den aldığınız parada öksüz yaşları hâlâ var. Size çok görüyorum ve kabil olsa size o parayı veren her mal memurunun, veznedarın gırtlığını sıkar ve mani olmaya çalışırım.

Şimdi çalıştınız da mı zengin oldunuz? Elbette ve elbette hayır. Elbette ve elbette çalışmadan zenginsiniz Paşa hazretleri!

Haksız zenginsiniz. Haklı demeyiniz! Çünkü hakkın hukukun tanınmadığı bir devirde zengin oldunuz. Sizin merhum ağababanızdan kalma çiftlikleriniz ve çubuklarınız, Katırcıoğlu hanlarınız ve apartmanlarınız, altınlarınız, milyonlarınız yoktu.

Yüz memur açlıktan dilenir, yüz bin can sefaletten ölür erirken onların hakları yekün olup Kahire'deki kasa odanıza yollanıyordu.

Vatan için yanan nice yiğit mazlumlar Mısır sokaklarında sürünürken onların çek, bono, banknot, pırlanta ve yakut şekline giren birer lokma hakları hep kasa odanızda diring kuruyordu. Ol zamanın padişahı mı vermişmiş... Kimin malını kime veriyor? Kimin malını kim alıyor?

Uzun lafın kisası, haksız zenginsiniz Paşa hazretleri haksız... İşte o kadar.. Nameşru zenginsiniz. Zenginliğinizi, esbabını [*sebeplerini*], menâbî'ini [*kaynaklarını*] bu kadar izah ettikten sonra artık buna meşru demeye zât-ı pâkinizin bile dili varmaz kanaatindeyim.

* * *

Şimdi de maruzatımın ikinci babına geçeyim. Bunu da dinleyiniz. Başlıyorum:

Servetinizin yüzde doksanı vatan ve milletin hakkıdır Paşa hazretleri! Hiç olmazsa nısfını [*yarisını*] o vatan ve millete iade etmeye mecbursunuz. Onu iade ediniz ki sizden sonra bu mazlum toprak üzerinde yaşamak isteyenler pek çoktur ve yaşamak için donanmaya muhtaçtır. Onu doğruca donanmaya versin.

Paşa hazretleri!

Eğer Mecellede, kavanin-i hukukiyede [*hukuk kanunlarında*], usûl-i muhakemat-ı hukukiyede [*hukuk muhakemeleri usulünde*], ak kitapta, kara kitapta... devenin yuttuğu ve yutmadığı kitapta küçük bir madde bulmuş olsaydım, işte yemin ediyorum, vallahi ve tallahi ki aleyhinizde vatanım ve milletim namına istirdad-ı hukuk [*hakların geri alınması*] davası ikame ederdim [*açardım*], velakin ne yapayım; kısmetiniz bu hususta size yâr çıkmış...

Fakat kanuni maddesi yoksa, Allah var ya, millet var ya, dünya var ya, beşeriyet var ya, tarih var ya; vicdan var ya... Ben de onların huzurunda manevi arzuhalimi okur ve dava ederim.

Ve şüphesiz mahkum olursunuz ki mahkûmiyetlerin en fecii ve dilsûzu [*yürek yakarı*] da bunların huzurundaki manevi mahkûmiyettir.

Paşa hazretleri!

Sizi düşman basmış vatanın ortasında Hakk’a davet ediyorum.

Sizi ırz ve şerefi taarruza uğramış, kimsesiz muhacirlerin önünde diz çökmeye davet ediyorum.

Sizi Allah’ın samedaniyyeti huzurunda imana davet ediyorum.

Sizi donanma-yı Osmanî Muavenet-i Milliye Cemiyetine gidip bugün servetinizin, menkul, gayri menkul servetinizin nüsfini [*yarısını*] terk etmeye davet ediyorum.

Ve bunu bir fedakarlık diye kat’iyyen kabul etmiyorum. Bunu iade olunmuş bir mal-ı mağsub [*gaspedilmiş mal*] sayıyorum ki doğrusu da budur.

Üç yüz lira için şeker dil dökenlerden değilim, hatta üç yüz bin lira verseniz, sadece iade olunmuş bir hak, ifa edilmiş bir vazife ve eda kılınmış bir borç telakki ederim.

Siz bu parayı vereceksiniz Paşa hazretleri! Çünkü ben, şu Aka mı Taka mı, öyle istiyorum.

Ben öyle istiyorum dediğim zaman, biliniz ki dininden dûr [*uzak*], vatanından mehcur [*uzak kalmış*], devletinden uzak kalmış milyonlarca mazlumlar istiyor. Çünkü ben de onlardan biriyim!

Ben öyle istiyorum dediğim zaman, biliniz ki garazı parçalanmış kadınlar, göğsü yırtılmış genç kızlar, doğmadan boğazlanmış bebekler, gözleri oyulmuş ihtiyar babalar istiyor. Çünkü ben onları gördüm ve gözyaşlarına kanlı yaşlarımla karıştım!

Ben öyle istiyorum dediğim zaman, biliniz ki karlı dağlar başında cansız hanümansız kalan Anadolu yavrusu, yavuklusundan sonra bir lokma sıhhati de öldürülmüş Anadolu kızı, baştan başa kara bağlamış millet istiyor. Çünkü ben de onlardan biriyim!

Siz bu parayı vereceksiniz Paşa hazretleri! Çünkü ben öyle istiyorum!

Ben öyle istiyorum dediğim zaman, biliniz ki çan asılmış mabetlerin gölgeli kubbelerinde mahzun mahzun dolaşan ruhlar, kapısı yıkılmış türbelerin velileri, dökülen mazlum kanların buharıyla biriken bulutlar, gömülmemiş cesetlerin karga gagasıyla göğe çıkan et parçaları öyle istiyor. Çünkü ben de onların hafidi, kardeşi, hemşehrisi, ruhu, kanı, canı, varlığını!

Siz zannediyor musunuz ki millet bu hakkını bırakacak ve almayacaktır? Eğer böyle güzel ve tatlı kuruntularınız varsa, tavsiye ederim, terk ediniz.

Taallül ediniz, ısrar ediniz, taannüd ediniz, ne yaparsanız yapınız, bu parayı, bu hakkı vereceksiniz Paşa hazretleri!

Milletimin cebhesindeki bu acz ü gaflet, ye's ü hacalet damgası artık silinecektir Paşa hazretleri!

Şimdiye kadar esiriniz olan bu milletin şimdiden sonra efendiniz olduğunu mutlaka bileceksiniz!

Söyleyiniz bana! Düşmanın top seslerini Feneryolundaki sarayınızdan işittiğiniz zaman nasıl uyku uyudunuz? Ben, beni attırdığınız hapishane-nin köşesinde dişlerimi gıcırdata gıcırdata dertli oldum, ağlaya ağlaya alil [*hastalıklı*] oldum.

Ve hâlâ düşman kapımızın eşiğinde iken nasıl uyuyorsunuz? Millet gecesini gündüz etmiş, fedakarlık ediyor ve uyumuyor.

Paraları Paşa hazretleri paraları!

Şimdi siz dersiniz ki:

- Beni tehdit ediyor, hemen mahkemeye müracaat edeyim!

Fakat biliniz ki ben o kadar ahmak ve sersem değilim. Sizin hayatınız, mayatınız, bayatınızla hiç alışverişim yok. Benim derdim altınlarınızda... Yanlış söyledim, milletin nezdinizde emaneten bulunan altınlarında.

Ma'ahâza [*bununla birlikte*] istediğiniz mahkemeye de müracaatta hakikaten hür ve muhtarsınız! Ve bu pek hoş olur. Çünkü hakimlerin huzurunda da aynen şunu söyleyeceğim:

- Paraları Paşa hazretleri, paraları!

On parmağım yakanızdadır. Servetinizin lâekal [*en az*] nısfını verdiği-nize dair donanma defterinde gözlerimle bir kayıt ve ahz u kabz muamelesi görmeden bırakmayacağım.

Artık yeter be yahu Paşa hazretleri!

Ve zannetmeyiniz garazım yalnız devletlü zât-ı pâkinizedir. Benim ki-nim garazım sizin gibilerin hepsinedir.

Yalnız siz değilsiniz; cetvelin diğer numaraları var. Mesela ikinci sayı Ayan reisi Said Paşa için olacaktır ve sırasıyla devam edeceğim.

Elhasıl hem bu deve güdülecek ve hem bu para verilecektir Paşa hazretleri!

31 Kânûn-i Evvel 1329 (134 Ocak 1914)

Fiyatı 20 Paradır.